

В КАНАДІ Й ПОЗА КАНАДОЮ.

М. ІРЧАН.

Як сьогодні тямлю той день, в якому вперше познайомився я з “Українськими Робітничими Вістями”. Було це осінню 1920 року на фронті проти польської шляхти. Хотів з товаришів привіз одне число з Києва. А був це доволі тяжкий час для тих, галичан, що залишилися вірними революції і далі боролися під червоним прапором проти шляхетської навали та її наймитів — петлюрівців. І яка ж невмовна радість охопила всіх нас, коли в газеті з далекого, нам невідомого закордонського краю, Канади, ми найбільш вірну відбитку тих думок, якими жили й ми, які заставляли нас боротися, занести тяжкі терпіння і навіть — вмирати! “Українські Робітничі Вісті” ходили з рук до рук і всі раділи ними. Свідомість того, що й за морем наші товариші-робітники думають так само, як і ми — додавали нам це більшого завзяття в тяжкій боротьбі за нове життя трудящих мас.

Десять років існування “Українських Робітничих Вістей” — це десять років тяжкої, але успішної боротьби. І треба визнати, що цей бійний орган українського революційного робітництва, з яким я особисто познайомився в дійсно важкій обстановці, ні на крок не зійшов з наміченого шляху. Був він не лише класовим борцем і найбільш освідлюючим чинником серед широких трудящих мас, не тільки сівачем нових думок, але й невтомним камінярем комуністичної ідеології та пролетарської культури. До десятилітньої боротьби “Українських Робітничих Вістей” треба зарахувати не лише боротьбу з ворожими робітничими елементами, але й боротьбу серед самого робітництва за новий, правильний світогляд. І в цій боротьбі “Українські Робітничі Вісті” вийшли безумовним переможцем, доказом чого є ті маси українського робітництва, що об’єдналися довкола свого органу. Навсягда залишимо оправдане себе, бо на 100% вона дійсно робітничка. Читачі і співробітники її, це робітничі фабрик, шахт, заводів і взагалі чорноробіт. Вони збудували цю газету, вони будуть її далі. І власне в цьому вся цінність та гордість “Українських Робітничих Вістей”.

В Канаді “Українські Робітничі Вісті” на протязі десяти років виконали дуже велику працю. В дійсності вони були найактивнішим будівничим робітничих організацій і основоположником робітничо-фермерського видавництва, що сьогодні стало найбільшнім у всіх українських видавництв поза кордонами Радянської України. Але ми забуваємо ще про одну дуже важливу діяльну працю “Українських Робітничих Вістей”, а це про їх роботу поза кордонами Канади. І про це хочу на цьому місці згадати більш коротко.

Після закінчення революційної національної війни в Галичині, десятки тисяч стрільців, що були робітниками й селянами, опинилися на вигнанні в країнах західної Європи, особливо в Чехословаччині, а частинно в Німеччині і Австрії. В більшості був це елемент революційний, але виконаний у вузькому націоналізмі, що в час революційних змагань на Україні потерпів повний крах. І стрільці, що втратили зовсім довіру до своїх націоналістичних провідників, залишилися на роздоріжжі. І в цей тяжкий час на допомогу їм наспіла робітничка преса, в першу чергу “Українські Робітничі Вісті” з далекого Канади, а також “Українські Школярські Вісті” з Нью-Йорку. Діючи “Українським Робітничим Вістями”, галицькі емігрант-стрільці стали класово свідомими, почали організуватися в революційні громади, ставати членами компартії. На сторінках “Укр. Роб. Вістей” вони часто ділилися своїми переживаннями, своїми радістями і терпіннями і при допомозі цієї газети загартовувалися для далішньої боротьби з ворогами трудящих мас. В пізніших роках багато з них по-

КОЛЛЕКТИВ РОБІТНИКІВ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ В РОБІТНИЧО-ФЕРМЕРСЬКОМУ ВИДАВНИЧОМУ ТОВАРИСТВІ.

ПЕРШІЙ РЯД — Сидять зліва на право: М. Бобовський, робітник в адміністрації; Д. Пристав, редактор “Фермерського Життя”; Д. Лобай, редактор “У.Р.В.”; М. Шатувальський, редактор “У.Р.В.”; І. Нагайський, адміністратор Видавництва; М. Ірчан, редактор “Робітничі” і “Світло Молоді”. **ДРУГИЙ РЯД** — Стоять зліва на право: Н. Бідуля, пресмен; Д. Хомицький, مترجم; С. Василіва, дайнотайпшич; Ю. Канога, дайнотайпшич; І. Гуцал, дайнотайпшич; Т. Лобай, дайнотайпшич; М. Ленартович, редакційний співробітник “Укр. Роб. Вістей”. **ТРЕТІЙ РЯД** — Стоять зліва на право: М. Палак, помічник пресмена; І. Гагалоук, помічник مترجم; Ф. Палак, дайнотайпшич; А. Колбальний, учен-дайнотайпшич; А. Сивак, робітник адміністрації; М. Саввік, редакційний співробітник “Фермерського Життя”. **ЧЕТВЕРТИЙ РЯД** — Стоять зліва на право: Б. Німцлович, пресфілер; І. Слободян, експедитор; А. Білецький, помічник адміністрації; М. Кіндзерський і В. Соколовський, помічники в експедиції і друкарні.

БОРЦЕВИ ЗА ПРАВА ПОНЕВОЛЕНОЇ ЖІНКИ ПАЛКЕ ПРИВІТАННЯ!

Палке привітання від імені півтора тисячі членок Жіночої Секції ТУРФДМ засилає Центральний Комітет славного борця за права поневоленої жінки “Українським Робітничим Вістям” в день десятилітнього ювілею.

“Українські Робітничі Вісті” перші на своїх сторінках порушили справу організування Жіночої Секції ТУРФДМ, перші заговорили про потребу культурно-освітньої праці серед українського трудового жіноцтва Канади, перші вказали жінкам шлях класової боротьби. Світовою одночасно патрістичною ювілей “Робітничі”, українське трудове організоване жіноцтво добре пам'ятає, що “Українські Робітничі Вісті” були першим їх організатором а потім допомагаєм в збудуванні “Робітничі”.

Хай живе наш перший організатор і вчитель — “Українські Робітничі Вісті”! Хай живе її сестра — “Робітничі”!

За Ц.К. Жіночої ТУРФДМ
М. ВІНОГРАДОВА, голова. А. МОЙСЮК, секр.

ВІД ЦЕНТ. КОМІТЕТУ СЕКЦІЇ МОЛОДІ.

Центральний Комітет Секції Молоді ТУРФДМ засилає шире привітання від імені 1,400 членів і членок молодечої армії ТУРФДМ своєму старому вчителю й виконавцю “Українським Робітничим Вістям” в день десятилітнього ювілею її існування, і бажає їм далішого успіху в організаційній і освітній праці.

Ми, сини й доньки організованих робітників і фермерів, виконавці Робітничих Дітячих Шкіл, переступаючи поріг від весни юнацтва, до осени пролетарського життя — вступаємо в нього з класовим виконанням і знанням до боротьби з визиском. Ми знаємо, як капітал цього світа точить зброю, готується до нової світової війни. І ми, завдяки таким нашим вчителям і провідникам, як “Укр. Роб. Вісті”, є приготувані протиставити цій зброї капіталу свою зброю класову.

Той прапор визвольної боротьби, який підняли “Укр. Роб. Вісті” 10 літ тому назад, ми, молода зміна, понесемо далі до останньої перемоги!

За Ц.К. Секції Молоді ТУРФДМ
М. КОРОЛЬ, голова. МАРІЯ БІЛНЬСЬКА, секр.

МОЇ СПОГАДИ.

ІВАН ТКАЧУК.

Сьогодні, напередодні десятиріччя “Укр. Роб. Вістей”, пригадую собі, як і почав писати до цієї газети кореспондентський статті з Радянської України.

Якоюсь випадково пошло до моєї руки декілька чисел газети “Укр. Роб. Вістей”. Переглянувши їх з величезною цікавістю, і зразу почуваю собі зв'язані з редакцією “Укр. Роб. Вістей” і добровільно та безкорисно взяти на себе обов'язок кореспондента “У.Р.В.” з України. Не чекаючи на це згоди редакції (пізніше я дістаю цю згоду), і зразу написав свою пропозицію і першу велику статтю під заголовком “Революція на Україні й селянство”. А було це на початку лютого 1923 року.

І от пригадую собі добре той час. Пригадую добре, як я писав цю першу статтю. Це було тільки після страшного голоду. Велике промісловіе місто України, Катеринослав, тільки починало оживати, але воно світило ще рудію. Трамвай не ходив, електричне світло було розкошом. Прийшовши а роботи пізно вечером, при маленькому каганці розкошав я статтю, що занала в мене цілу ніч. Писав цю статтю на якийсь довгий паперовий листі, що мені вдалося її дістати. Наперу до написання тоді дістати було трудно.

Писав статтю якоюсь фарбою розведенною, бо її чорнило було тоді рідкістю. Писав я цю першу статтю нещадно деш з відьольної країни світа. І дійсно, коли точно пригадувати ці часи, то холодом повіває поза епічною. Страшно було тоді. Але залюна воля партії більшовиків комуністів стримала мільйони мас трудящих від паніки, від безнадійності. Навпаки, трудящі маси, хоч вимучені війною, революцією, голодом, рудіною, недостатками, жили ентузіазмом і вірою в країні дні. І їм, зовсім не багато часу минуло від тоді, а яка величезна різниця, неначе цілі століття відділюють нас від тих днів.

Сьогодні я пишу оці свої спогяди вже не з Катеринослава а з Дніпропетровського. Немає вже Катеринослава на Україні. В Дніпропетровське, велике промісловіе місто України, де видуть фабрики й заводи, де виплавляється 30 відсотків всієї продукції чорного металу (чавуну і сталь) всього Радянського Союзу. Місто живе, все воно заляте морем електричного світла, трамваї, автобуси е-

ють густо і завжди повні, в проекті будова нової залізничної станції, будова набережної над Дніпром і порту Дніпропетровського в зв'язку з Дніпрорельетом. В місті повиростають нові величезні будівлі. Найкраща з них це “Палак Культури” металистів — це клуб на 10,000 людей, чудовий будинок, а в нім в кімнатах віддиху мебелі з царського двіра. Колось у кірхасів сидів цар та його прибічники, а сьогодні відпочиває в цих кірхасів його величчю пролетар.

Багато водні в Дніпрі втекло від тоді, коли я писав першу статтю до “У.Р.В.” Багато, дуже багато переміналося у нас на Україні з того часу. Багато переміналося і в нас, товариші читачі, але ваші перемінні не можна порівняти з тими, що сталися на Україні Радянській за ці короткі для історії роки. Радянська Україна відродилася, обновилася, міцніше стоїть, що роки, а що місяці, що дні, що години. Вона росте й розвивається політично, економічно й культурно волею мільйонів мас робітників, селян та трудової інтелігенції, під впливом ке-

ривництвом Комуністичної Партії більшовиків України.

Соціалістична Радянська Українська держава це батьківщина працюючих мас українського народу де-б він не жив, чи під ярмом польських панів, румунських бояр, чи чеської буржуазії, а чи далеко поза океанами. Це й наша батьківщина, товариші читачі. І з цієї батьківщини, товариші, я посилав вам ширший рідний привіт через газету, що до неї я пишу з 1923 року й писатиму далі про все, що вас цікавить. Зараз і в нас на Україні писати можна, і світло електричне є і тепло і паперу та ковертів і чорнила вистарчає. Тай писати є що цікавого немало, аби тільки час дозволить, та нічого — чого я не напишу, напишуть інші друзі, товариші, бо сьогодні “У.Р.В.” мають уже на Рад. Україні багато кореспондентів.

Іван Ткачук.
Дніпропетровське, Україна.

ПРИВІТАННЯ ВІД ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА КУЛЬТЗВ'ЯЗКУ З ЗАКОРДОНОМ.

Харків, 2. лютого 1929.

Дорогі Товариші!

Всеукраїнське Товариство Культурного Зв'язку з Закордоном поздоровляє Вас з десятиріччям ювілеєм. Серед великих труднощів, серед переслудувань з боку своїх і чужих, з боку класових ворогів пролетаріату Ви гідно й достойно витримали на позиціях, ані на одну хвилину не зійшли з дороги революційної боротьби, що веде до визволення робітників і селян, до панування трудящих.

Через 10 років переробили Ви величезну тяжку працю і Ви можете пишати, що до Ваших лав прийшло все рево-

люційне робітництво, яке йде поруч з Вами в боротьбі за новий устрій і перебудову світу.

Дає нас є ширим побажанням і кошеністю нав'язати з Вами найтісніші зв'язки, щоби ділитися з Вами культурними досягненнями радянської України, як також черпати з Ваших дотеперішніх культурних здобутків.

І тому ми ще раз висловлюємо велику радість з Вашого десятирічного ювілею і користуємось нагодою, щоби щиро привітати тісний культурний зв'язок для спільної далішої праці, для всебічного культурного розвитку пролетарських мас Радянської України й Америки, що йдуть у Ваших лавах.

Спільними силами будуюмо всевітній Палак Праці.

Голова Всеукраїнського Товариства Культурного Зв'язку з Закордоном
Полоцький.

ПРИВІТАННЯ ВІД СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Нью-Йорк, 13. березня 1929.

Дорогі Товариші!

З нагоди десятих роковин “Українських Робітничих Вістей”, Центральний Виконавчий Комітет Союзу Укр. Роб. Організацій, засилає Вам і всім читачам шире пролетарське привітання.

Десять роковини “Укр. Роб. Вістей”, це велика подія в історії організаційного й культурного розвитку української робітничої еміграції в Канаді.

Українське свідоме робітництво Канади не було-б такою великою і крикливою силою в боротьбі з пануючою класовою й їхніми наймитами, як зараз є, без “Укр. Роб. Вістей”. Маючи у своїх руках газету, українські робітники довідуються хто є їхнім ворогом, і знають як треба знищити цього ворога.

“Укр. Роб. Вісти” це є єдинокладова газета в Канаді. Інші українські газети мають на цілі затемнювати робітництво і помагати капіталістичній класі скріплювати соціальне рабство над робітничою класою.

Українські робітники повинні бути горді з того, що мають таку сильну і крикливою зброю в своїх руках проти пануючої класи і її наймитів.

Вже не раз воги робітничтства читали на “Укр. Роб. Вісти”. Робили доноси до своїх злободивців, які покищо ще мають силу правити суспільним життям, щоби ці панувачки “Укр. Роб. Вістей”. Одначе всі зусилля цих наймитів і цілої капіталістичної класи пошкодити далішому існуванню “Укр. Роб. Вістей” розбилися на порох. А це тому, що українське свідоме робітництво стало в обороні “Укр. Роб. Вістей” і своєю свідомістю та рішучістю заставило ворогів цофнутися назад від своїх замірів.

Ми віримо, що за 10 років існування “Укр. Роб. Вістей” читачі і взагалі всьє свідоме українське робітництво так багато вже навчилося про свої класові інтереси і про значіння преси в класовій боротьбі, що вже жална сила капіталістичної класи не посміє заміряться на знищення цієї великої української робітничої газети.

Хай живе “Українські Робітничі Вісті”!

Хай живе класова солідарність!

Хай живе подія праці над капіталом!

За Центральний Виконавчий Комітет Союзу УРО,
М. Князевич, секр.

В десяти роковини існування нашої газети “УРВ”, що боролася весь час за поневолену робітничу класу, ширю вітак і бажано найбільш успіхів на майбутне в боротьбі проти всіх ворогів робітничої класи. Щиро бажано наші “Українським Робітничим Вістям” збільшення явою передлатинкиті! Хай живе наша дорога газета!

Едмонтон, Алта.
М. Котин.